

καί' στούς θεομούς άνατραφείς
της Ρωμοσύνης της σοφής,
και μελετήσας σοβαρώς κάθε μεγάλην ρησιν
παινάντων και χορτάτων,
ταούτην εσχημάτισα πεποιθών και κρίσιν
περί πολιτευμάτων.

Παρά τόν τάφον στέκω δύο θυμάτων νέων,
και βλέπω μαινομένην την σπείραν τών φονέων,
κλαίω και τόν πατέρα, κλαίω και τόν παιδί,
και γιά τούς δύο κόβω κυκαρισσοῦ κλαδί.

Κλαίω τά δύο θύματα
τάδεκοσμοτήρινα,
τού κόσμου τά παθήματα,
τό πλήθος και τόν Ένα.

Κλαίω τόν δημοκράτη, τόν σοσιαλιστή,
πού πάντ' αδελφοσύνη κι' αότιχα κηρύττει,
μά κλαίω και τόν Φράγχο τόν μεταρρυθμιστή,
πού τώστριψε μέ τρόπο κι' έπίγχε' στη Μαδρίτη.

Ώ Μανουήλ διάδοχε, κτύπησε πάντα' μπρός σου
τού Δουδοβίκου την σκιάν κι' έκείνην τού πατρός σου,
και βλέπε τούς λιμάρηδες μέ τίσαρα τά μέγαρα
νά μη γενής και ού σιά' στού χέρου τά παλάτια.

Πηλαίωσ' στα κόμματα και πρότεινε τώ χέρι
νά γίνης άρεστός,
και φέρε τόν Φερέρρα τά πράγματα νά φέρη
σ' τώ πρήν καθεστώσ.

Παραίτησε τούς άρχηγούς κι' έλε τά γυμνάσια
μονάχα των νά πολεμοῦν,
και μέ τά μούτρα νά χυμοῦν
μέσ' στής Αρχής τά πλάτσια.

Και λέγε τους ούν εξυμνος· γιναίωπα πατριώται,
γιά της πατρίδος την στοργή και κίνετα και τρώτα.
Κι' έγω ούς βλέπω και γελο
μέ την στοργή σας τούτη,

μά ούν μαργάρος έν 'μίσω
γιάτ' βρωμέ μπαρουτι.

Κουτός ούν τόν πατέρα σου και ού νά μη φανής
και γιά κακό και γιά καλό μη γίνης άπηλής.
Τής δούτοχης μητέρας σου λυπήσου τούς λυγμούς
και τών κοράκιων, Μανουήλ, φρόθισου τούς κρωγμούς.

Τό κεφαλάκι τώ μικρό μέ σκέψεις άς μη ρέθη
κι' ό νοός άς μήν εξαίρεται...
έσπορος καλό καθούμένος και πού καλά γυρεύει,
και τά λοιπά τά έξέρτα.

Ο Φασουλής' στούς λάλους και φίλους Πορτογάλλους.

Έας προσφωνώ μετά χαράς, καλοί μου Πορτογάλλοι,
συνάδελφοι' σ' τώ Σύνταγμα και σύντροφοι' σ' τώ χάλι.
Και ούς ζηγάτε δωρεάν νά φάτε χασομέρηδες,
κι' έργάτα κι' ειλέφατα,
και δρο φορατί τ' ούκάσατε ούν πρώτα κανονήρηδες
και δις έμουφλοζέφατα.

Κι' άν ούς έχετε τούς Κάρτες, έχομε κι' έμεις πολλούς,
όπου κάνουν πάντα κόρτε της Αρχής της κουραλούς.
Κάμαρα Δός Ντεπουτάδες, ή Βουλή τών Κοινοτήτων,
κι' άλλη Κάμαρα Δός Πάρες, ή τών Επισιομητήτων,
μά κι' ή πρώτη κι' ή δευτέρα έσοο πάρε λίνε μόνο
οτ καθένα φαμαρόνο.

Έσοίς έχετε τών Άνω και τών Κάτω την Βουλή,
κι' έμεις μία και καλή.
Έσίς μέ δύο Παρλαμέντα
κάνετα δρο φαλιμέντα.
Έμεις μέ ένα Παρλαμέντο
κάνετα ένα φαλιμέντο.

Ὁ γενναῖοι Πορτογάλλοι,
μὲς' ὅτ' ἀλλας εὐτυχίας
ἢ θερμὴ ψυχὴ σας πάλαι
καὶ μὲ τὰς ταυρομαχίας.

Κι' ὅταν ταύρων μυκωμένων αἶμα ρέῃ κρουνηδὸν
εἶναι τέρψις καὶ τρυφὴ σας,
μὰ κι' ἔμεις σὺν ἀδελφοί σας
δοβιλέπομεν, ὡς λέγουν, τὸ Ταμίον ταυρηδόν.

Δὲν κυτᾶτε τῆς πομπαῖς σας, μήτε τὰ σαράκια σας,
μὰ μὲ τέτοια πολιτεία
θέλετε δημοκρατία...
συφορέλια καὶ φουρτοῦνα' στὰ καλαμοβράκια σας.

Καλὰ μοῦ λὲν οἱ Πορτοῦγκαι
πῶς ἦσαν κι' εἶναι τοῦζορ γκαί,
καὶ χαίρουν φήμην Διαφῶν κι' εὐθόμην κουνενέθων
καὶ Γερουσίας μοναχὰ τοὺς λείπουν καφρενέθων.

Κι' ἐγὼ τῶρα σὺν πρώτος
τῶν Ρωμηθῶν Δὸν-Κιχῶτος
μὲ μὲ σκούφιμα φουθῶ,
γὰ τὸν Φράγκο λυσῶ,
καὶ πατάσω τὸ τέρας,
καὶ κτυπῶ τοὺς ἀέρας.

Σταθῆτε... ποῦ πάτε;
τὸν Φράγκο κτυπάτε
καὶ σκούφιμα σκορπάτε.
Τσακίστε νάνους,
δυνάστες, τυράντους,
κι' ἄς γίνουν κομμάτια
ποτήρια, κανάτια,
μπουκάλας, τσουκάλας, ἀγγεῖα δισώνυμα...
μαχαίρια πηρούνια ποῦς ἔχει γι' ἀκόνημα.

Ἄς βρέμει ἔξαλλος φθῆ
κι' ἐν μύρτω χλοερῶ κλαθῆ
ὡς εἶδος ἐγχειρίδιον
ἄς κρύφωμεν χειρίδιον.

Καὶ σὺν ἔλθῃ Τριφθῶν
μμεῖσθε τὸν Ἀρμόδιον
καὶ τὸν Ἀριστογείτονα,
καὶ κλέβετε τὸν γείτονα.

Πλὴν σὰς λέγω, Πορτογάλλοι,
πῶς γὰρ τὸν ξανθὸν τὴν Ράλλη
φέστα' νάναμε μεγάλην.

Κι' ἐγὼ σὲ τοῦτον ἔλεγα μαζί μὲ τοὺς φιλάτους:
κι' ἐντὸς κι' ἐκτὸς μὲ πίπιζες
τὸ Σύνταγμα' ἀνερρίπιζες
καὶ τοὺς θεομοῦς τοῦ κράτους.

Σημεῖα προεσήμαναν τὴν ἀπῆν μεγάλην,
κι' ἕνας ἀνεμοστρόβιλος συμβολαῖος τὰ μάλα
ἐνέσκηφεν εἰς τὰς κλεινὰς κι' ἀσάρας σκουπιτῆρα,
καὶ καμινάδες ἔπεσαν μαζί μὲ κεραμῆρα.

Ἦλθεσ ἤλθεσ, χρυσομάλλη,
μὲ τὰ νέα σου τὰ κάλλη,
καὶ καθίνας ξαναφέλλαι:
τὸ Κορδόν, τὸ Κορδόν,
δοσ πάει καὶ τετόνει.

Τι λαὸς ἐκεῖνος ἦτο...
συνεκλόνισαν τὰ ζήτω
καὶ τὸν τρίτον οὐρανόν,
καὶ' στὸ πλῆθος ἐπεφάνη
νέον σύμβολον κλεινόν,
τὸ τηγάνι, τὸ τηγάνι.

Τότε κι' ὁ ρεπουμπλικάνος, Πορτογάλλοι σφρηγῆλοι,
πῶς θὰ πάρη τὸ τηγάνι καὶ θὰ πάη στὴ Βουλὴ.

Κι' εἶδα νὰ σηκώνουν χεῖρα
ὀπλισμένα μὲ τηγάνια
τὰ δικά σας τὰ ξεφτέρια,
τὰ δικά μας τὰ καπλάνια.

Μὲ τηγάν' οἱ νησοῖκοι, μ' ἕνα παληοτήγανο
κι' ὅσοι δὲν πεινάνε,
ποῦ μὲ τὸ ἀπῆγανο
ἔρκασιμένοι νάνα.

Μέσα' στὴν ἀναβροχιά,
μὲς' ὅτῃν κακοστομαχιά
καὶ τὰ λόγια τὰ παχειά,
κι' ὁ Ρωμηθὸς κι' ὁ Πορτογάλλος σύμβολο τοῦ τώρα πιάνει
τὸ τηγάνι, τὸ τηγάνι.

Μὲς' ὅτ' οὐδὸς σάλου, μὲς' ὅτ' ἀχάλα,
μὲς' ὅτ' ἀ νέα Καρναβάλια,
ποῦ τὰ φάλλουν μασκαράδων εἰλικύμπικες χοροί,
τὸ τηγάνι προχωρεῖ.

Καὶ γὰρ σὰς τοὺς Πορτογάλλους
καὶ γὰρ μὰς τοὺς καταγάλους
νέα σωτηρία φθάνει
τὸ τηγάνι, τὸ τηγάνι.

Ἐπὸν γαλάζιο τὸν αἰθέρα,
ἴσῃν ἀσπράδα τοῦ χρονοῦ,
σ' ἔλα βλέπω πέρα πέρα
μὲ μαυριλῆα τηγανισῶ.

Μὰ καὶ τοῦ Διδὸς ἡ κόρη
ρίχνει τὸ χρυσὸ της δόρυ,
κι' ἔπλο της κι' ἐκείνη κἀνεῖ
τὸ τηγάνι, τὸ τηγάνι.

Μὰς ἐπέβυσε καὶ πάλιν ρητορεία κατὰ κόρον,
καὶ λαὸς μὲ πλῆθος νέων καὶ κορῶν τηγανηφόρων
ἴσῃς Θεὰς τῆς Πολιούχου τὸν ναὸν ἀναρριχάται,
καὶ μαινώμενος βρυχάται
πῶς μ' ἔμας ἀσπροπροσώπους καὶ τοὺς Πορτογάλλους βγάνει
τὸ τηγάνι, τὸ τηγάνι.

Καὶ καμινάδες ποικιλίας,
μ' ἄλλους λόγους ἀγγελίας.

Τῶν Ἀπομνημονευμάτων τοῦ Συγγροφὸν τρανὸν διεβλίον,
τοῦ μεγάλου μας τοῦ Χιζότφ' τὴν ζωὴν ἐμπερικλείων,
μ' ἐπισόδια παντοῖα, μὲ σπουδὴν, μὲ πράγματα,
μὲ σοφὰ παρατηρήσεις καὶ σοφὰ διδάγματα.
Περιοποιῶσαν βιβλίον κι' ἔδηγος λαμπρὸς δι' ἔλους
μέσα' στῆς ζωῆς τὰς τρίβους τὰς δυσβάτους καὶ δυσκόλους.

Ἔργα τοῦ Βαλαωρίτου, τοῦ μεγάλου παιητοῦ
κι' ἄληθως περικλυτοῦ.
Τὰ συνέλεξε ἑδλαθεὸς ὁ φιλόσοφος υἱὸς τοῦ
μνήματα παντοεινὰ τέχνης ἀληθοῦς κι' εὐρῶστου.